

Antopäivä: 15.5.2018	Voimaantulopäivä: 1.7.2018	Voimassa: Toistaiseksi
Säädösperusta: Laki liikenteen palveluista (320/2017) II osan 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 5 momentti, 3 §:n 4 momentti ja 6 §:n 3 momentti		
Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö: Komission päätös (2011/765/EU) veturinkuljettajien koulutuskeskusten tunnustamisperusteista, veturinkuljettajien tutkintojen vastaanottajien tunnustamisperusteista ja tutkintojen järjestämistä koskevista perusteista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/59/EY mukaisesti; EUVL L 314, 29.11.2011, s. 36		
Muutostiedot: Tällä määräyksellä kumotaan Liikenteen turvallisuusviraston määräys Rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuustehtävien koulutusohjelmat (TRAFI/205384/03.04.02.00/2016).		

Oppilaitosten ja näytön vastaanottajien hyväksymisvaatimukset sekä näyttöjen järjestäminen rautatieliikenteessä

SISÄLTÖ

1	SOVELTAMISALA	1
2	MÄÄRITELMÄT	1
3	OPPILAITOKSIA KOSKEVAT VAATIMUKSET.....	2
3.1	Riippumattomuus ja puolueettomuus	2
3.2	Pätevyysvaatimukset	2
3.3	Uusi tai uusittu rataosa tai uuden tyyppinen liikkuva kalusto	3
4	NÄYTÖN VASTAANOTTAJIA KOSKEVAT VAATIMUKSET	3
4.1	Riippumattomuus ja puolueettomuus	3
4.2	Pätevyysvaatimukset	3
5	NÄYTTÖJEN JÄRJESTÄMINEN.....	4
5.1	Näyttöjen järjestämistä koskevat yhteiset vaatimukset	4
5.2	Uusi tai uusittu rataosa tai uuden tyyppinen liikkuva kalusto	5

1 SOVELTAMISALA

Tätä määräystä sovelletaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017)(jäljempänä *liikennepalvelulaki*) II osan 8 luvussa tarkoitettujen oppilaitosten ja näytön vastaanottajien hyväksymisvaatimuksiin sekä näyttöjen järjestämiseen.

2 MÄÄRITELMÄT

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

- hakijalla* yksikköä tai henkilöä, jonka perustama yritys tai yhteisö hakee hyväksyntää liikennepalvelulain II osan 8 luvun 3 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestämiseksi, mukaan lukien henkilö, joka hakee hyväksyntää liikennepalvelulain II osan 8 luvun 6 §:ssä tarkoitetuksi näytön vastaanottajaksi;

- b) *kouluttajalla* henkilöä, jolla on koulutuksen valmisteluun, järjestämiseen ja toteuttamiseen tarvittavat taidot ja pätevyys;
- c) *näytön vastaanottajalla* näyttöjen vastaanottajaksi ja arvioijaksi hyväksytyä henkilöä, jolla on tähän tarvittavat taidot ja pätevyys;
- d) *näytöllä* osaamisen varmistamista joko yhdellä tai useammalla keinolla, kuten kirjallisella, suullisella tai käytännön kokeella;
- e) *hyväksynnällä* Liikenteen turvallisuusviraston antamaa päätöstä henkilön tai yksikön pätevyydestä järjestää koulutusta tai näyttöjä.

3 OPPILAITOKSIA KOSKEVAT VAATIMUKSET

3.1 Riippumattomuus ja puolueettomuus

Oppilaitoksen on koulutusta antaessaan noudatettava puolueettomuutta kaikkien koulutettavien suhteen.

Erityisesti, jos oppilaitos tarjoaa koulutusta omistajayrityksensä tai -yhteisönsä työntekijöille ja muille henkilöille, koulutus on toteutettava oppilaitoksen omistavan yrityksen tai yhteisön eduista riippumattomasti, ja sen on oltava kaikkien koulutettavien suhteen puolueetonta. Oppilaitoksen on sovellettava samoja sääntöjä oppilaitoksen omistavan yrityksen tai yhteisön työntekijöihin ja muihin henkilöihin.

3.2 Pätevyysvaatimukset

Hakijan on osoitettava tekninen ja toiminnallinen pätevyys sekä soveltuvuus koulutustarpeita vastaavien koulutusten järjestämiseen. Sillä on oltava asianmukainen henkilöstö ja varusteet ja sen on toimittava ympäristössä, joka soveltuu kuljettajaksi valmistavaan koulutukseen lupakirjojen tai lisätodistusten antamiseksi.

Hakijan on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) sillä on oltava tehokas hallintorakenne, jolla varmistetaan kouluttajien riittävä pätevyys ja kokemus koulutuksen tarjoamiseksi vaatimusten mukaisesti;
- b) sillä on oltava tarjottavan koulutuksen ja koulutettavien arvioidun lukumäärän edellyttämä henkilöstö, varusteet, laitteet ja tilat;
- c) sen on varmistettava, että käytännön koulutusta antavilla kouluttajilla on sekä voimassa oleva lupakirja että voimassa oleva lisätodistus, joka kattaa saman tai samankaltaisen rataverkon tai liikkuvan kaluston, ja vähintään kolme vuotta ammattikokemusta kuljettajana. Jos kouluttajalla ei ole voimassa olevaa lisätodistusta kyseistä rataverkkoa tai liikkuvaa kalustoa varten, ohjaamossa on oltava koulutuksen aikana liikennepalvelulain II osan 7 luvun 14 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti läsnä kuljettaja, jolla on lisätodistus tätä rataverkkoa tai liikkuvaa kalustoa varten;
- d) sen on esitettävä menetelmät, joita se käyttää koulutuksen, koulutussuunnitelmien ja pätevyyden ylläpitosuunnitelmien sisällöstä, järjestelyistä ja kestosta päättämiseen;
- e) sillä on oltava järjestelmät koulutuksen kirjaamiseen, mukaan lukien tiedot koulutettavista, kouluttajista sekä koulutusten määrästä ja tarkoituksesta;

- f) sillä on oltava käytössä laadunhallintajärjestelmä tai vastaavat menettelyt niiden järjestelmien ja menettelyjen noudattamisen ja asianmukaisuuden seuraamiseksi, joilla varmistetaan, että koulutus täyttää asetetut vaatimukset;
- g) sen on huolehdittava kouluttajien pätevyyden hallinnasta, jatkuvasta koulutuksesta ja ammattitaidon ylläpitämisestä;
- h) sen on osoitettava menettelyt koulutusmetodien, -välineiden ja -laitteiden pitämiseksi ajan tasalla, mukaan lukien koulutuskirjallisuus ja koulutusohjelmistot sekä rataverkon haltijan asiakirja-aineisto, kuten toimintasääntöjen, opasteiden tai turvallisuusjärjestelmien ohjekirjat.

3.3 Uusi tai uusittu rataosa tai uuden tyyppinen liikkuva kalusto

Oppilaitos saa järjestää käytännön koulutusta kohdan 3.2 c alakohdasta poiketen, jos yhdelläkään sen kouluttajalla ei vielä ole uutta tai uusittua rataosaa tai uuden tyyppistä liikkuvaa kalustoa koskevaa lisätodistusta.

Poikkeuksen hyödyntäminen edellyttää, että oppilaitos toimittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle selvityksen vaihtoehtoisista toimenpiteistä, joilla se varmistuu kouluttajan pätevyydestä. Selvityksessä on kuvattava myös aikataulu ja suunnitelma, joiden puitteissa oppilaitos saattaa toimintansa kohdan 3.2 c alakohdan vaatimuksia vastaavaan tilaan.

4 NÄYTÖN VASTAANOTTAJIA KOSKEVAT VAATIMUKSET

4.1 Riippumattomuus ja puolueettomuus

Hakijan on vahvistettava, että hän toimii näyttöjä vastaanottaessaan puolueettomasti ja syrjimättömästi ja että häneen ei kohdistu painostusta ja houkuttimia, jotka voisivat vaikuttaa näytön arviointiin ja toteuttamiseen.

Hakijan on liitettävä Liikenteen turvallisuusvirastolle osoittamaansa hakemukseen tätä koskeva vakuutus, jonka hakija allekirjoittaa.

4.2 Pätevyysvaatimukset

- 1) Hakijan on oltava perehtynyt vastaanottamansa näytön aihepiiriin ja hänellä on oltava ammattikokemusta aiheesta vähintään neljä vuotta enintään viiden vuoden ajalta ennen hakemuksen päiväystä.

Ammattikokemukseen voidaan lukea myös jaksot kuljettajien esimiehenä, jolla on voimassa oleva lupakirja ja lisätodistus tai kouluttajana asioissa, joita hakemus koskee.

- 2) Liikkuvassa kalustossa suoritettavien käytännön näyttöjen osalta hakijalla on oltava sekä voimassa oleva lupakirja että voimassa oleva lisätodistus, joka kattaa saman tai samankaltaisen rataverkon tai liikkuvan kaluston. Jos näytön vastaanottajalla ei ole voimassa olevaa lisätodistusta näytön kohteena olevaa kyseistä rataverkkoa tai liikkuvaa kalustoa varten, ohjaamossa on oltava näytön aikana liikennepalvelulain II osan 7 luvun 14 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti läsnä kuljettaja, jolla on lisätodistus tätä rataverkkoa tai liikkuvaa kalustoa varten.

Hakijalla on oltava ammattikokemusta kuljettajana vähintään neljä vuotta enintään viiden vuoden ajalta ennen hakemuksen päiväystä. Hakijan tietämyksen on oltava ajan tasalla hakemusajankohtana.

3) Lisäksi hakijan on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) hänen taitonsa näytön vastaanottamisen kielessä on kuullun ymmärtämisen ja suullisen vuorovaikutuksen osalta oltava vähintään Euroopan neuvoston vahvistaman kieliä koskevan yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen tasoa B2¹;
- b) hänellä on oltava näytön vastaanottamiseen tarvittavat taidot ja pedagoginen soveltuvuus sekä perusteelliset tiedot näyttöön liittyvistä menetelmistä ja asiakirjoista;
- c) hänen on osoitettava, miten hän pitää yllä ammattitaitoaan kuulustelemisissaan aiheissa;
- d) hänen on tunnettava kuljettajien hyväksymistä koskevat menettelyt.

5 NÄYTTÖJEN JÄRJESTÄMINEN

5.1 Näyttöjen järjestämistä koskevat yhteiset vaatimukset

Kuljettajien pätevyyden arvioimiseksi liikennepalvelulain II osan 8 luvun 2 §:n mukaisesti järjestettävien näyttöjen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) jos näyttöjen vastaanottajia on kaksi tai useampia, vähintään näytön vastaanottamista johtavan henkilön on oltava hyväksytty näytön vastaanottaja;
- b) jos näyttö koskee kuljettajan käytännön pätevyyttä, näytön vastaanottajalla on oltava sekä voimassa oleva lupakirja että voimassa oleva lisätodistus, joka kattaa saman tai samankaltaisen rataverkon tai liikkuvan kaluston. Jos näytön vastaanottajalla ei ole voimassa olevaa lisätodistusta näytön kohteena olevaa kyseistä rataverkkoa tai liikkuvaa kalustoa varten, ohjaamossa on oltava näytön aikana liikennepalvelulain II osan 7 luvun 14 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti läsnä kuljettaja, jolla on lisätodistus tätä rataverkkoa tai liikkuvaa kalustoa varten;
- c) näytöt on suoritettava läpinäkyvästi ja niiden on oltava kestoiltaan asianmukaisia, jotta voidaan riittävän dokumentoidusti todistaa kaikkien liikennepalvelulain II osan 8 luvun 1 §:ssä lueteltujen asiaa koskevien aiheiden käsittely;
- d) jos näytössä on läsnä näytön vastaanottaja, joka on antanut kuljettajalle tai kuljettajakokelaalle koulutusta näyttöön sisältyvässä aiheessa, toisen näytön vastaanottajan, joka ei ole osallistunut valmentavaan koulutukseen, on otettava kyseinen näyttö vastaan;
- e) näytön valmistelussa on noudatettava erityistä huolellisuutta siihen sisältyvien kysymysten luottamuksellisuuden suhteen.

¹ *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, 2001 (Cambridge University Press, englanninkielinen versio ISBN 0-521-00531-0). Saatavilla myös Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (CEDEFOP) verkkosivustolla:

<http://europass.cedefop.europa.eu/fi/resources/european-language-levels-cefr>

5.2 Uusi tai uusittu rataosa tai uuden tyyppinen liikkuva kalusto

Näytön vastaanottaja saa ottaa näytön vastaan kohdan 4.2 2 alakohdasta poiketen, jos yhdelläkään rautatieliikenteen harjoittajan käyttämällä näytön vastaanottajalla ei vielä ole uutta tai uusittua rataosaa tai uuden tyyppistä liikkuvaa kalustoa koskevaa lisätodistusta.

Poikkeuksen hyödyntäminen edellyttää, että rautatieliikenteen harjoittaja toimittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle selvityksen vaihtoehtoisista toimenpiteistä, joilla se varmistuu näytön vastaanottajan pätevyydestä. Selvityksessä on kuvattava myös aikataulu ja suunnitelma, joiden puitteissa rautatieliikenteen harjoittaja saattaa toimintansa kohdan 4.2 2 alakohdan vaatimuksia vastaavaan tilaan.

Yrjö Mäkelä
raideliikennejohtaja

Jari Nieminen
erityisasiantuntija